

לקט
מאמרי
הרשב"י

מלוקטים מספר
הזוהר הקדוש

עם הפירוש הנפלא
מתוק מדבש

73

ז"ל בעשרות אלפי עותקים
 לקראת ר"ג בעומר תשב"א

בעזרת השם יתברך

לקט
**מאמרי
הרשב"י**

מלוקטים מספר

הזוהר הקדוש

מהתנא האלקי

רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

עם הפירוש הנפלא

מתוך מדבש

מאת הגה"ק המקובל רבי דניאל פריש זצוקל"ה

זי"ר בעשרות אלפי עותקים
לקראת ר"ג בעומר תשפ"א

לבל ישראל האיר

איתא בירושלמי סנהדרין (פ"א ה"ב) בשעה שהסמיך רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחאי נענה ואמר לו: **"דייך שאני ובוראך מכירין כוהן"**, ומובא בגמ' (פסחים ק"ב ע"א) דכאשר ישב רבי עקיבא בבית האסורים [על שלימד תורה ברבים, כדאיתא במס' ברכות (סא ע"ב)] אמר לו רבי שמעון בן יוחאי למדני תורה, אמר לו איני מלמדך כו', אמר לו [ר"ש] ומי בסכנה והלא עגל בסכנה, ופרש"י ומה לך בכך, כלומר שרשב"י טען לפני רבי עקיבא שלא ישגיח בכך על שהוא רוצה למסור נפשו על דברי תורה, וכך אמנם העיד רשב"י לפני תלמידיו על מושנתו שלמד מפי רבו רבי עקיבא (גיטין סו ע"א): בניי **שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא**, ופרש"י: **למדו תורתו שבחורתים ותרומות מתוך עקרי משניותיו של רבי עקיבא** והיינו ברירה אחר ברירה, ובמהרש"א שם דרש לשון זה על שם תרומת מעשר שהיא **"קודש קדשים" ברירה אחר ברירה**, והיינו שתורת רשב"י בין בנגלה ובין בנסתר היא מנופה וברורה כל כך עד לבחינת קודש קדשים.

ועל לימוד תורה במעלה גדולה כגון זו אמר רבי יוחנן במס' שבת (יא ע"א) דרבי שמעון בן יוחאי וחביריו שהיתה תורתן אומנותן לא היו מפסיקין אף לתפילה [רק לק"ש]. ובזה יובן מאמרו של רבי שמעון בברייתא (ברכות לה ע"ב) דבזמן שישיראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית ע"י אחרים, **וכל עיסוקם היה רק בתורה**, ופירש שם במהרש"א דהיינו בחינת **צדיקים גמורים**. וכה לימד רשב"י את תלמידיו, כדאיתא במדרש (שמות רבה נב. ג): מעשה בתלמיד אחד של רבי שמעון בן יוחאי שיצא חוצה לארץ ובא עשיר והיו התלמידים רואין אותו ומקנאין בו, והיו מבקשים הן לצאת לחוצה לארץ, וידע ר"ש והוציאן לבקעה אחת של פני מדון, ונתפלל ואמר בקעה בקעה מלאי דיגרי זהב, התחילה מושכת דיגרי זהב לפניו, אמר להם אם זהב אתם מבקשים הרי זהב טלו לכם, אלא היו יודעין כל מי שהוא נוטל עכשיו, חלקו של עוה"ב הוא נוטל שאין מתן שכר התורה אלא לעוה"ב, הוי **"ותשחק ליום אחרון"**.

וכך השפיע רשב"י על דורו שיהיו יגיעים בתורה בנגלה ובסוד תורה בקדושה ובטהרה עד שדורו נתעלה כל כך והיה מלא בחכמת התורה ואפילו נערים צעירים נשאלו בדברי תורה בכל מקום וידעו להשיב, וכמובא בזה"ק (שלה דף קעא ע"א) ובכמה מקומות, ורשב"י עצמו העיד על דורו כידוע, שכמו דור זה לא יהא עד ביאת המשיח, וכעדותו של חבירו התנא רבי מאיר עליו: **מי יכול לעמוד בשבחו ומעלתו** (זהר חדרש רות דף קד ע"ב).

ונחתום בדברי הגה"ק **מבארדיטשוב זי"ע בקדושת לוי** (היי שרה ד"ה ובה): **בימי רבי שמעון בן יוחאי אפילו תינוקות ידעו בחכמה עליונה**, כי רבי שמעון בר יוחאי היה עובד ה' בחכמה והשכל עד שהשפיע מדתו בכל העולם שאפילו תינוקות ידעו בחכמה עליונה, ויה"ר שימליץ טוב בעדינו לגאולה וישועה שלימה בקרוב, אמן.

ל"ג בעומר תשפ"א מכוון **"מתוק מדבש"**

ראוי להסתכל על הבריאה כדי לברך להשי"ת על נפלאותיו

אמר רבי שמעון, אֶלְעֶזֶר מֵאֵי אֱלֹהִים, אֵי תִימָא פּוֹכְבֵיָא וּמְזֻלִי, הָא אֲתַחְזָאן תְּמִן תְּדִיר, [וכו'] אֶלָּא רְזָא דָּא לָא אֲתַגְלִיא, בְּר יוֹמָא חַד דְּהוּינָא עַל פִּיָּה יִמָּא, וְאַתָּא אֱלִיהוּ וְאָמַר לִי, רַבִּי, יְדַעַת מַה הוּא מִי בְּרָא אֱלֹהִים, אָמִינָא לִיָּה אֱלִין שְׁמִיָּא וְחִילְהוֹן עוֹבְדָא דְקַדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, דְּאִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתַּפְלָא בְּהוּ

מתוק מדבש

מאמר "ראוי להסתכל על הבריאה כדי לברך להשי"ת על נפלאותיו" בו ביאר רשב"י את כונת הכתוב שארו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה.

(מקור המאמר נהקדמת הספר דף א' ע"ג-ג ע"א, ונציאוריו כדן א' עמ' יג-יד)

אמר ושאל רבי שמעון מבנו אֶלְעֶזֶר, אלא סוד פסוק זה לא נתגלה לי, כי מאי אֱלֹהִים מה כונת הכתוב (ישעיה מ טו) "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה", מלת אלה על מי נאמרה, אֵי תִימָא פּוֹכְבֵיָא וּמְזֻלִי אם תאמר שהם הכוכבים והמזלות שהם נגלים ונראים, ולכן שייך לומר עליהם מלת "אלה", הָא אֲתַחְזָאן תְּמִן תְּדִיר הרי הם נראים בשמים תמיד, ומה הוסיף הנביא באמרו שאו מרום עיניכם, כאלו הוא אומר הביטו מה שלא נראה מעולם [וכו'], אֶלָּא רְזָא דָּא לָא אֲתַגְלִיא בְּר יוֹמָא חַד דְּהוּינָא עַל פִּיָּה יִמָּא אלא סוד פסוק זה לא נתגלה לי, כי אם ביום אחד כשהייתי על חוף הים, וְאַתָּא אֱלִיהוּ וְאָמַר לִי, רַבִּי, יְדַעַת מַה הוּא מִי בְּרָא אֱלֹהִים ובא אליהו ושאל אותי מה כונת הפסוק של מי ברא אלה, אָמִינָא לִיָּה אֱלִין שְׁמִיָּא וְחִילְהוֹן עוֹבְדָא דְקַדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אמרתי לו שכונת הפסוק באמרו שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, היתה על השמים וצבאם הגשמיים שהם מעשה הקב"ה, דְּאִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתַּפְלָא בְּהוּ וְלְבַרְכָּא לִיָּה שראוי לו לאדם להסתכל בהם כדי לברך

ולברכא ליה, דכתיב (טס ט ד) פי אראה שמיה מעשה (דף ב ע"א) אצבעותיה וגומר, יהו"ה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ.

על מצות היראה קיים העולם

פתח רבי שמעון בפקודי אורייתא ואמר, פקודי אורייתא דיהב קדשא בריה הוא לישראל, פלהו באורייתא בארץ כלל פתיבי. בראשית ברא אלהים, הדיא היא פקודא קדמאה דכלא, ואקרי פקודא דא יראת יהו"ה דאקרי ראשית, דכתיב (מסילס ק"א

מתוק מדבש

להקב"ה על נפלאותיו, דכתיב כמו כוננתה, ועל ידי זה משבח האדם ואומר שכתוב פי אראה שמיה מעשה (דף יהו"ה אדונינו מה אדיר שמך ב ע"א) אצבעותיה ירה וכוכבים אשר בכל הארץ.

מאמר "על מצות היראה קיים העולם" בו ביאר רשב"י שמצות היראה קודמת לכל המצות והיא השער לה' לעלות למדרגות הקדושה

(מקור המאמר נסקדמת הוה דף יא ע"ג, ונצלוטו כן א עמ' קמד)

פתח רבי שמעון לדרוש בפקודי אורייתא בענין מצות התורה ואמר, פקודי אורייתא דיהב קדשא בריה הוא לישראל, פלהו באורייתא בארץ כלל פתיבי כולם נכתבו בתורה בדרך כלל, ור"ל שהרבה מצות רמוזות בפסוקי מעשה בראשית בדרך כלל כדמפרש ואזיל, ואחר כך נפרטות כל אחת ואחת בתורה במקומה, ואמר רבי שמעון כי הפסוק בראשית ברא אלהים, הדיא היא פקודא קדמאה דכלא זו היא מצוה הראשונה שהיא קודמת לכל המצות, ואקרי פקודא דא יראת יהו"ה ומצוה זו נקראת יראת יהו"ה, ולפי שהיא המצוה הראשונה לכן היא נרמזת במלת בראשית, ולפי הסוד יראת יהו"ה היא

י ראשית חכמה יראת יהו"ה, (משלל א ב) יראת יהו"ה ראשית דעת, בגין דמלה דא ראשית אקרי, ודא איהי תרעא לאעלא גו מהימנותא, ועל פקודא דא אתקיים כל עלמא.

שלשה אופנים במצות היראה

יראה אתפרש לתלת סטריין, תריין מנייהו לית בהו עיקרא פדקא

מתוק מדבש

המלכות דאקרי ראשית שהיא נקראת ראשית לפי שהיא ראשית הספירות ממטה למעלה, דקתיב כמו שכתוב ראשית חכמה יראת יהו"ה כי היא השער לכל הספירות העליונות ובפרט אל החכמה, וכן מה שכתוב יראת יהו"ה ראשית דעת המלכות הנקראת יראת הוי"ה היא הראשית והשער לעלות אל הדעת, בגין דמלה דא ראשית אקרי לפי שדבר זה שהיא המלכות נקראת ראשית ממטה למעלה, לכן ודא איהי תרעא לאעלא גו מהימנותא זו היא השער ליהו"ה לעלות למדרגות הקדושה הנקראות אמונה, ועל פקודא דא אתקיים כל עלמא ועל מצוה זו מתקיים כל העולם, לכן פתחה התורה בפסוק בראשית, להורות שבשביל מצות היראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ, ועל ידי זה הם מתקיימים.

מאמר "שלשה אופנים במצות היראה" בו פירש הרשב"י את אופני היראה שחילקם לג', ב' מהם הם יראת העונש בעולם הזה ובעולם הבא, והג' שהיא היראה העקרית והרצויה שירא באמת מפני גדולת הש"ת להיותו מושל ושליט על כל, והעיקר והשורש של כל העולמות

(מקור המאמר נסקדמת הוה דף יא ע"ג, ונצלוטו כנך א עמ' קמה-קמו)

יראה אתפרש לתלת סטריין היראה יאות שתי יראות מהם אין בהם עיקר מתחלקת לשלשה אופנים, תריין כראוי, ונקראות יראה שלא לשמה, אבל מנייהו לית בהו עיקרא פדקא יכול לבוא על ידם אל לשמה, וחד

יאות, וחד עיקרא דיראָה, אית בר נש דדחיל מקדשא בריף הוא בגין דייחון בנוי ולא ימותון, או דחיל מעונשא דגופיה או דממוניה, ועל דא דחיל ליה תדיר, אשתכח יראָה דאיהו דחיל לקדשא בריף הוא לא שוי לעקרא, אית בר נש דדחיל מן קדשא בריף הוא בגין דדחיל מעונשא דההוא עלמא ועונשא דגיהנם, תרין אלין לאו עיקרא דיראָה אנון ושרשא דיליה, יראָה דאיהי עקרא, למדחל בר נש למאריה בגין דאיהו רב ושלטי עקרא

מתוק מדבש

עלמא ועונשא דגיהנם יש אדם שירא מהקב"ה שלא לעבור על מצותיו, לפי שירא מעונשי עולם העליון ועונשי הגיהנם, תרין אלין לאו עיקרא דיראָה אנון ושרשא דיליה שתי יראות האלו אינם עיקר היראה ושורשה, אלא יראָה דאיהי עקרא למדחל בר נש למאריה יראה שהיא עיקרית, שעליה עיקר המכוון בפסוק ראשית חכמה יראת יהו"ה, היא שיירא האדם מהקב"ה בגין דאיהו רב ושלטי עקרא ושרשא דכל עלמין לפי שהוא גדול ומושל והוא העיקר והשורש של כל העולמות, ור"ל זוהי עיקר היראה שיירא מהקב"ה מפאת גדולתו שהוא לבדו שולט בכל צבא מרום. (ולפי הסוד בגין דאיהו רב פירוש שהוא מרום על כל מצד החסד, ושלטי בתחתונים מצד הגבורה, לכן מן הראוי שלא יחטא

עיקרא דיראָה ואחת היא עיקר היראה, וזו היא תכלית יראת יהו"ה, והנה תחלה מפרש ב' מיני יראות שאינם עקריים, ואמר אית בר נש דדחיל מקדשא בריף הוא בגין דייחון בנוי ולא ימותון יש אדם שירא מהקב"ה בשביל שיחיו בנוי ולא ימותו, או דחיל מעונשא דגופיה או דממוניה או שמתירא שלא יענש בגופו או בממונו, הרי שכל יראתו היא שלא יגיע לו איזה צער ונזק בעולם הזה, ועל דא דחיל ליה תדיר ובשביל זה הוא ירא תמיד מלפני הקב"ה, אשתכח יראָה דאיהו דחיל לקדשא בריף הוא לא שוי לעקרא נמצא שהיראה שירא מהקב"ה אין עיקרה יראת יהו"ה, אלא ירא שלא יבא עליו איזה עונש. ואופן הב' אית בר נש דדחיל מן קדשא בריף הוא בגין דדחיל מעונשא דההוא

וְשָׂא דְכָל עֲלָמִין, וְכָלֹא קָמִיה פְּלֵא חֲשִׁיבִין, כְּמָה דְאִתְּמַר
(דניאל ד' ט) וְכָל דִּיִּירֵי אַרְעָא פְּלֵא חֲשִׁיבִין, וְלִשְׂוֹאָה רְעוּתִיה בְּהֵהוּא
אֶתְר דְּאִקְרִי (נ"א ב') יְרָאָה.

הדרך הישר הוא לעבוד להשי"ת תחילת ביראת העונש

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְוִי אִי אִימָא וְוִי אִי לָא אִימָא, אִי

מתוק מדבש

האדם אחר היותו רב ושליט ומשגיח, לכן יירא האדם בפחד ומורא מלעבור והוא עֲקָרָא וְשָׂא דְכָל עֲלָמִין מצד התפארת, ונשמת האדם היא ענף התפארת ממש כביכול, ואיך יחטא ויפגום האדם בענף מאילן גדול שהוא כללות הספירות העליונות ששורש האדם נטוע בהם), וְכָלֹא קָמִיה פְּלֵא חֲשִׁיבִין וכל הנבראים לא נחשבים לכולם לפניו, כְּמָה דְאִתְּמַר כמו שנאמר וְכָל דִּיִּירֵי אַרְעָא פְּלֵא חֲשִׁיבִין פירוש שכל הדורים בעולם נחשבים לפניו ללא כלום, ויזהר שלא יפרידם בעונו.

מאמר "הדרך הישר הוא לעבוד להשי"ת תחילת ביראת העונש" בו ביאר ר"ש את המעלה והחסרון שביראת העונש, ולעומת זה את המעלה הגדולה שביראת הרוממות שהזוכה לזה שורה עליו השכינה

(מקור המאמר נהקדמת זוהר דף י"א ע"ב, וצנזאוריני כרך א' עמ' קמו-קמו)

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְוִי אִי לִי אִי אִימָא וְוִי אִי לָא אִימָא, אִי
אִימָא וְוִי אִי לָא אִימָא, אִי בכל אופן שאעשה יש חסרון, כי אִי

אִימָא יַגְדַּעוֹן חַיִּיבִין הִיף יַפְלָחוֹן לְמֵאֲרִיהוֹן, אִי לֹא אִימָא יַאֲבִדוֹן חֲבֵרֵיָא מְלָה דָא, בְּאַתֵּר דִּירְאָה קְדִישָׁא שְׂרִי, מְלַרְע אִית יִרְאָה רְעָה, דְּלָקִי וּמְחִי וּמְקַטְרָג, וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חַיִּיבֵיָא, וּמֵאֵן דְּדַחִיל בְּגִין עוֹנָשׁ דְּמִלְקִיּוּתָא וְקַטְרוּגָא כְּמָה דְאַתְמֵר, לֹא שְׂרִיא עֲלֵיהּ הֵהִיא יִרְאָת יְהו"ה דְּאִיקְרִי (משלי יט כג) יִרְאָת יְהו"ה לְחַיִּים, אֶלָּא מֵאֵן שְׂרִיא עֲלֵיהּ, הֵהִיא יִרְאָה רְעָה, וְאַשְׁתַּכַּח

מתוק מדבש

אִימָא יַגְדַּעוֹן חַיִּיבִין הִיף יַפְלָחוֹן לְמֵאֲרִיהוֹן אִם אֹמֵר יַדְעוּ הַרְשָׁעִים אִיךְ רֵאוּ לִידַע לַאֲדוֹנֵיהֶם, וּר"ל כְּשִׁידְעוּ הַרְשָׁעִים כִּי שְׂתִי יִרְאוּת הַקְּדוּמֹת נִקְרְאוּת יִרְאָה רְעָה מִצַּד הַקְּלִיפָה, וְהַעִיקֵר הוּא יִרְאָת הַרוממוֹת, וִירְצוּ לַעֲלוֹת לְזוּ הַמִּדְרָגָה אֲשֶׁר לֹא תַעֲלֶה בִידֶם, וְנִמְצָאִי מִכְשִׁילִים שִׁמְנַעוּ מִלְּעֲבוֹד לְהַקְב"ה גַּם בִּירְאָת הָעוֹנֵשׁ, וַיֹּאמְרוּ כַעֲיֵן שֶׁאִמֵּר אַחַר (מַגִּיגָה טו ע"ו) כְּשֶׁשָּׁמַע שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁלִּפְחוֹת יֵהֱנֶה מִהָעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל דֶּרֶךְ הַיֶּשֶׁר הוּא תַחֲלִילָה לְעֲבוֹד לְהַקְב"ה בִּירְאָת הָעוֹנֵשׁ, עַד שִׁזְכָּה לְעֲלוֹת לִירְאָת הַרוממוֹת, אִי לֹא אִימָא יַאֲבִדוֹן חֲבֵרֵיָא מְלָה דָא וְאִם לֹא אֹמֵר יֵאבְדוּ הַחֲבֵרִים מִלְּדַעַת סוּד זֶה, וְהוּא בְּאַתֵּר דִּירְאָה קְדִישָׁא שְׂרִי בְּמִקּוּם שְׁשׁוּרָה יִרְאָה הַקְּדוּשָׁה, דַּהֲיִינוּ בְּמִקּוּם מִלְּכוּתָא קְדִישָׁא בְּסוּף הָאֲצִילוֹת, מְלַרְע אִית יִרְאָה רְעָה תַּחְתִּיָּה לְמַטָּה

יש יראה רעה, שהם הקליפות המיסרות את האדם בעולם הזה, דְּלָקִי וּמְחִי וּמְקַטְרָג שְׂמֵלֶקָה וּמִכְה וּמְקַטְרָג, וּר"ל שֶׁמְקַטְרָג לִפְנֵי הַקְב"ה וְנוֹטֵלֶת רְשׁוּת לִיִּסֵּר וְלִהַכּוֹת, וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חַיִּיבֵיָא וְהִיא הַרְצוּעָה לְהַלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמֵאֵן דְּדַחִיל בְּגִין עוֹנָשׁ דְּמִלְקִיּוּתָא וְקַטְרוּגָא כְּמָה דְאַתְמֵר וְיֵמִי שִׁירָא בְּשִׁבִיל עוֹנֵשׁ שֶׁל הַמְּלָקוֹת וְקַטְרוּג הַסְטְרָא אַחֲרָא כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ, וַאֲיֵנוּ מִשְׁתַּדֵּל לְעֲלוֹת לִירְאָת הַרוממוֹת, אִז לֹא שְׂרִיא עֲלֵיהּ הֵהִיא יִרְאָת יְהו"ה דְּאִיקְרִי יִרְאָת יְהו"ה לְחַיִּים אִז אֵינָה שׁוּרָה עֲלֵינוּ הַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָאִת יִרְאָת יְהו"ה הַמְּבִיאָה לְחַיִּים, אֶלָּא מֵאֵן שְׂרִיא עֲלֵיהּ, הֵהִיא יִרְאָה רְעָה מִי שׁוּרָה עֲלֵינוּ, הַנּוֹקְבָא דְקְלִיפָה הַנִּקְרָאִת יִרְאָה רְעָה, וְאַשְׁתַּכַּח דְּשְׂרִיא עֲלֵיהּ הֵהִיא רְצוּעָה יִרְאָה רְעָה, וְלֹא יִרְאָת

דְּשִׁרְיָא עֲלֵיהּ הֵהִיא רְצוּעָה יִרְאָה רְעָה וְלֹא יִרְאֵת יְהו"ה. וּבְגִין
כֶּף אֲתֵר דְּאֶקְרִי יִרְאֵת יְהו"ה, רֵאשִׁית דְּעֵת אֶקְרִי, וְעַל דָּא
אֲתַפְּלִיל הֵכָא פְּקוּדָא דָּא, וְדָא עֶקְרָא וִיסוּדָא לְכָל שְׁאָר פְּקוּדִין
דְּאוּרִייתָא, מֵאֵן דְּנָטִיר יִרְאָה נָטִיר כּוּלָּא, לֹא נָטִיר יִרְאָה לֹא
נָטִיר פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, דְּהָא דָּא תַרְעָא דְכֻלָּא, וּבְגִין כֶּף פְּתִיב
בְּרֵאשִׁית דְּאִיהִי יִרְאָה, כִּרְא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ,
דְּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל דָּא עֵבֵר עַל פְּקוּדֵי דְּאוּרִייתָא.

מתוק מדבש

אם הוא ירא מחמת העונש, אז בכל
עת שיוכל לפטור את עצמו, ימנע
מלעשות מצות ה', מֵאֵן דְּנָטִיר יִרְאָה
נָטִיר כּוּלָּא מי ששומר את היראה
שומר את הכל, כי היא המביאה את
האדם לשמור את כל המצות, לֹא נָטִיר
יִרְאָה לֹא נָטִיר פְּקוּדֵי אוּרִייתָא
ואם אינו שומר את היראה, אינו שומר
את מצות התורה, ואז כל מעשיו הם
שלא לשמה, ועל מנת לקבל פרס, דְּהָא
דָּא תַרְעָא דְכֻלָּא כי היראה היא שער
ליכנס לכל מצות התורה (שנת 6),
וּבְגִין כֶּף פְּתִיב ובשביל זה כתוב
בְּרֵאשִׁית, דְּאִיהִי יִרְאָה שהיא יראה,
להודיעך כי בשבילה כִּרְא אֱלֹהִים
אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, דְּמֵאֵן
דְּעֵבֵר עַל דָּא כי מי שעובר על יראת
ה', עֵבֵר עַל פְּקוּדֵי דְּאוּרִייתָא הוא
עובר על מצות התורה, שבלתי היראה
יעבור על כמה מצות התורה.

יהו"ה נמצא ששורה עליו אותה רצועה
שהיא יראה רעה והיינו הנוקבא דקליפה,
ולא יראת ה' שהיא השכינה, וּבְגִין
כֶּף אֲתֵר דְּאֶקְרִי יִרְאֵת יְהו"ה
ובשביל זה מקום שנקרא יראת ה'
שהיא השכינה, רֵאשִׁית דְּעֵת אֶקְרִי
נקראת ראשית דעת, כמ"ש (משלי 6 ז)
יראת יהו"ה ראשית דעת, כי היא
הראשית ליכנס האדם לכל מדרגות
הקדושה, כי כשעדיין אין לאדם יראת
ה' שולטות עליו הקליפות רח"ל, וְעַל
דָּא לפי שזו היא היראה המעולה, לכן
אֲתַפְּלִיל הֵכָא פְּקוּדָא דָּא נכללה
כאן מצוה זו של היראה בתחלת התורה
במלת בראשית, וְדָא עֶקְרָא וִיסוּדָא
לְכָל שְׁאָר פְּקוּדִין דְּאוּרִייתָא וְזו
היראה האמיתית היא עיקר ויסוד לכל
שאר מצות התורה, שאם הוא ירא את
ה' בגין דאיהו רב ושליט וכו', מתוך
כך יבא לקיים את כל המצות, אבל

עונשי העובר על מצות היראה

וְעוֹנְשָׁא דְמֵאן דְעֵבֵר עַל דָּא, הָאִי רְצוּעָה רְעָה אֶלְקִי לִיהּ, וְהֵינּוּ וְהָאֲרִיז הִיתָה תְּהוּ וְבָהוּ וְחֻשְׁףָּה עַל פְּנֵי תְּהוּם וְרוּחַ אֱלֹהִים, הָאִי אֶלִין אַרְבַּע עוֹנְשֵׁין לְאַעְנִישָׁא בְּהוּן חֵיִיבִיא. תְּהוּ דָּא חֲנֻק, דְּכְתִיב (ישעיה לז יא) קוּ תְּהוּ, (זכריה ג ט) חֲבַל מְדָה. בְּהוּ דָּא סְקִילָה, אַבְנִין דְּמְשׁוּקְעִין גּוּ תְּהוּמָא רַבָּא, לְעוֹנְשָׁא דְּחֵיִיבִיא. וְחֻשְׁףָּה דָּא שְׂרִיפָּה, דְּכְתִיב (דברים טו ט) וַיְהִי כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת

מתוק מדבש

מאמר "עונשי העובר על מצות היראה" בו מבאר ר"ש שהעונש למי שעובר על מצות היראה הוא שהקליפות שולטות עליו ומייסרות אותו, והולך ומפרט את כח שליטתם להעניש במיתות הכתובות בתורה, ומסיים שעל ידי היראה הראויה הכוללת כל המצוות ינצל האדם מהעונות והעונשים הללו.

(מקור המאמר בהקדמת הסדר דף יא ע"ב, ונציאורינו ככך א' עמ' קמז-קמח)

וְעוֹנְשָׁא דְמֵאן דְעֵבֵר עַל דָּא וְהַעוֹנֵשׁ שֶׁל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל מִצְוֹת הִירָאָה, הָאִי רְצוּעָה רְעָה אֶלְקִי לִיהּ זֶה הַרְצוּעָה הַרְעָה מִלְקָה אוֹתוֹ, דִּהֵינּוּ הַקְלִיפּוֹת שׁוֹלְטוֹת עֲלָיו וּמֵיִסְרוֹת אוֹתוֹ, וְהוֹלֵךְ וּמִפְרֵט וְהֵינּוּ וְזֶהוּ שְׂכֵתוֹב וְהָאֲרִיז הִיתָה, תְּהוּ, וְבָהוּ, וְחֻשְׁףָּה, עַל פְּנֵי תְּהוּם, וְרוּחַ אֱלֹהִים, הָאִי אֶלִין אַרְבַּע עוֹנְשֵׁין לְאַעְנִישָׁא בְּהוּן חֵיִיבִיא הֵרִי אֵלּוּ ד' עוֹנְשִׁים לְהַעֲנִישׁ בֵּהֶם אֵת הַרְשָׁעִים, כִּי הֵם ד' קְלִיפּוֹת הַמַּעֲנִישׁוֹת אֵת הַרְשָׁעִים הַחֵיִיבִים ד' מִיתוֹת בֵּית דִּין, וּמִפְרֵשׁ תְּהוּ, דָּא חֲנֻק תְּהוּ הִיא עוֹנֵשׁ שֶׁל חֲנֻק, דְּכְתִיב קוּ תְּהוּ הִיא חֲבַל לְחֲנוּק לְהַמְחִיבִים חֲנֻק. בְּהוּ דָּא סְקִילָה בְּהוּ הִיא עוֹנֵשׁ שֶׁל סְקִילָה, כִּי בְּהוּ הֵינּוּ אַבְנִין דְּמְשׁוּקְעִין גּוּ תְּהוּמָא רַבָּא הִיא אַבְנִים הַמְשׁוּקְעִים בְּתֵהוּם רַבָּה, לְעוֹנְשָׁא דְּחֵיִיבִיא לְהַעֲנִישׁ אֵת הַרְשָׁעִים, כִּי אֵלּוּ הַאֲבָנִים הֵם אַבְנֵי נֶגֶף הַמוֹכְנוֹת לְסָקוּל אֵת הַרְשָׁעִים הַמְחִיבִים סְקִילָה. וְחֻשְׁףָּה דָּא שְׂרִיפָּה חֻשְׁףָּה הִיא עוֹנֵשׁ שֶׁל שְׂרִיפָּה, דְּכְתִיב בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, וַיְהִי כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֻשְׁףָּה,

הקול מתוך החשף, (סס ד יא) וְהָהָר בּוֹעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֲשָׁף וְגוֹמֵר, וְדָא אָשָׁא תְּקִיפָא דְעַל רִישֵׁיהוֹן דְּחִיבִיא שְׂרִי לְאוּקְדָא לֹון, וְרוּחַ דָּא הָרַג בְּסִיפֵי, רוּחַ סְעָרָה, חֲרָבָא מְשֻׁנָּא הִיא מְלֵהטָא בֵּיהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (בראשית ג כד) וְאֵת לְהַט הַחֲרֵב הַמִּתְהַפֶּכֶת, וְאֶקְרִי רוּחַ, הֵאֵי עוֹנָשָׁא לְמָאן דְּיַעֲבֹר עַל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, וּכְתִיב לְבַתֵּר יִרְאֶה רְאִשִׁית דְּאִיהִי פְּלִלָא דְכָלָא, מְכָאן וּלְהֵלְאָה שְׂאָר פְּקוּדֵין דְּאוּרִייתָא.

מתוק מדבש

ועוד כתוב בענין זה וְהָהָר בּוֹעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֲשָׁף וְגוֹמֵר הִיא עוֹנָשָׁא זֶה הַעוֹנֵשׁ שֶׁל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, הֵינּוּ לְמָאן דְּיַעֲבֹר עַל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא לְמִי שְׁעוֹבֵר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂן שְׁבִתוֹרָה שְׁמַחֲוִיבִים עֲלֵיהֶם מִיתַת בֵּית דִּין, וּכְתִיב לְבַתֵּר יִרְאֶה רְאִשִׁית וְכַתוּב אַחַר יִרְאֶה רְאִשִׁית, דְּאִיהִי פְּלִלָא דְכָלָא שֶׁהִיא כֻּלָּל הַכֹּל, וְר"ל לְכַךְ כְּתוּב הַפְּסוּק שֶׁל וְהֵאָרֶץ הִיתָה תְּהוֹ וּבִהוּ וְגו', שְׁבוּ רְמוּזוֹת אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, אַחַר מֵלַת "בְּרֵאשִׁית" שְׁבִי נִרְמֶזת מִצְוֹת יִרְאֶה, לְהוֹרוֹת שֶׁרַק עַל יַדֵּי הִירְאֶה הָאֵמִיתִית הַכּוֹלֵלֶת כֹּל הַמִּצְוֹת, יִנְצַל מִעוֹנוֹת שְׁחִיבִים עֲלֵיהֶם מִיתוֹת בֵּית דִּין, מְכָאן וּלְהֵלְאָה שְׂאָר פְּקוּדֵין דְּאוּרִייתָא מְכָאן וְהֵלְאֵה נִפְרַשׁ שְׂאָר מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

ועוד כתוב בענין זה וְהָהָר בּוֹעַר בְּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֲשָׁף וְגוֹמֵר הִיא עוֹנָשָׁא זֶה הַעוֹנֵשׁ שֶׁל אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, הֵינּוּ לְמָאן דְּיַעֲבֹר עַל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא לְמִי שְׁעוֹבֵר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂן שְׁבִתוֹרָה שְׁמַחֲוִיבִים עֲלֵיהֶם מִיתַת בֵּית דִּין, וּכְתִיב לְבַתֵּר יִרְאֶה רְאִשִׁית וְכַתוּב אַחַר יִרְאֶה רְאִשִׁית, דְּאִיהִי פְּלִלָא דְכָלָא שֶׁהִיא כֻּלָּל הַכֹּל, וְר"ל לְכַךְ כְּתוּב הַפְּסוּק שֶׁל וְהֵאָרֶץ הִיתָה תְּהוֹ וּבִהוּ וְגו', שְׁבוּ רְמוּזוֹת אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, אַחַר מֵלַת "בְּרֵאשִׁית" שְׁבִי נִרְמֶזת מִצְוֹת יִרְאֶה, לְהוֹרוֹת שֶׁרַק עַל יַדֵּי הִירְאֶה הָאֵמִיתִית הַכּוֹלֵלֶת כֹּל הַמִּצְוֹת, יִנְצַל מִעוֹנוֹת שְׁחִיבִים עֲלֵיהֶם מִיתוֹת בֵּית דִּין, מְכָאן וּלְהֵלְאָה שְׂאָר פְּקוּדֵין דְּאוּרִייתָא מְכָאן וְהֵלְאֵה נִפְרַשׁ שְׂאָר מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

מצות היראה האמיתית קשורה במצות האהבה

פְּקוּדָא תְּנִינָא דָּא אִיהִי פְּקוּדָא דְּפְקוּדָא דִּירְאָה אֲתְאַחַדְתּ פְּה, וְלֹא נִפְקָא מִינָהּ לְעִלְמִין, וְאִיהִי אֶהְבֵּיהּ, לְמַרְחָם בְּרַנְשׁ לְמֵאֲרִיָּה רְחִימוּ שְׁלִים, וּמֵאֲן אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים, דָּא אֶהְבֵּה רַבְּה, דְּכְתִיב (ב' פ' ס"ז) הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהִיָּה תָמִים, שְׁלִים בְּרְחִימוּתָא,

מתוק מדבש

מאמר "מצות היראה האמיתית קשורה במצות האהבה" בו מבואר ענין עיקר מצות היראה שנמשכת ממצות אהבת השו"ת כי מאחר שאוהב את הקב"ה הוא מתיירא שלא יכעיסו ולא יתרחק ממנו ח"ו

(מקור המאמר שהקדמנו הוסיף דף י"א ע"ב, ונצטטנו כדף א' עמ' קמט)

פְּקוּדָא תְּנִינָא מצוה השניה הנרמזת בפסוקי מעשה בראשית, דָּא אִיהִי פְּקוּדָא דְּפְקוּדָא דִּירְאָה אֲתְאַחַדְתּ פְּה זו היא מצוה שמצות היראה כלולה ואחווה בה, והיינו מצות האהבה, כי מאחר שאוהב את הקב"ה הוא מתיירא שלא יכעיסו, וְלֹא נִפְקָא מִינָהּ לְעִלְמִין ואינה יוצאת ונפרדת ממנה לעולם, ולכן שתיים נרמזות ביום ראשון של מעשה בראשית לפי שהם כלולות זו בזו כדלהלן, ולפי הסוד מדת אהבה היא בתפארת, ויראה היא במלכות, והם אחוזים וקשורים זה עם זה לעולם, ועתה מפרש וְאִיהִי אֶהְבֵּה שהיא מצות אהבה, כמ"ש (דניס ו' ה) ואהבת את יהו"ה אלהיך, והיינו לְמַרְחָם בְּרַנְשׁ לְמֵאֲרִיָּה רְחִימוּ שְׁלִים את קונו אהבה שלימה, דהיינו בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, ושואל וּמֵאֲן אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים באיזו ספירה נרמזת אהבה השלימה, ואומר דָּא אֶהְבֵּה רַבְּה זו היא אהבה רבה שהיא בחסד דו"א, כמ"ש (ימיה לא ג) ואהבת עולם אהבתך על כן משכתך חסד, הרי אהבה וחסד הם במקום אחד, וראיה לזה דְּכְתִיב שאמר הקב"ה לאברהם הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהִיָּה תָמִים שפירושו שְׁלִים בְּרְחִימוּתָא שתהיה שלם במדת אהבה, ור"ל אברהם שהיה מושרש בחסד, היה צריך להיות שלם במדת אהבה, וְדָא הוּא דְּכְתִיב וזהו שכתוב במעשה בראשית וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אור

וְדָא הוּא דְכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר, דָּא רְחִימוּ שְׁלִימוּתָא
דְּאֶקְרִי אַהֲבָה רַבָּה, וְהֶכָּא אִיהוּ פְקוּדָא לְמַרְחָם בְּר נֶשׁ לְמַאֲרִיָּה
פְּדָקָא יָאוּת.

פירושי רשב"י על פסוקי הבריאה

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אָתָּא לְטַבְרִיא, לְמַדְפִּי לְכֹל שׁוֹקֵי טַבְרִיָּה,
חָמוּ לִיָּה רַבִּי פְּנִיחָס וְרַבִּי בָּא וְרַבִּי יֶצְחָק, אָמְרוּ, עַד אֵימְתִי
נִיתִיב בְּקִימָא חָדָא, וְלֹא נִיכּוּל לְמַתְּהָ, אָמְרוּ, הָא מְאֲרִי דְמַתְּנִיתִין

מתוק מדבש

ונודע שאור היינו החסד, ומפרש דָּא השלימה והתמימה כנ"ל, וְהֶכָּא אִיהוּ
רְחִימוּ שְׁלִימוּתָא דְּאֶקְרִי אַהֲבָה רַבָּה פְּקוּדָא לְמַרְחָם בְּר נֶשׁ לְמַאֲרִיָּה
זו היא אהבה שלימה הנקראת אהבה פְּדָקָא יָאוּת וכאן רמוזה המצוה שיאהב
רבה, כי במדת החסד היא האהבה האדם את בוראו כראוי.

מאמר "פירושי רשב"י על פסוקי הבריאה" יתבארו בו פירושי רבי
שמעון בר יוחאי על כמה מהפסוקים אשר בששת ימי הבריאה שבפרשת
בראשית, ובעיקר על ענין יצירת האדם בגוף ונשמה שנתן בו הקב"ה
שתהיה לה קיום לעולם

(מקור המאמר צוהר חדש פרשת בראשית דף כ ע"ב-כא ע"א, ונציאונו כך ש א עמ'
שכ"א-שכה)

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָתָּא לְטַבְרִיא לְמַדְפִּי לְכֹל שׁוֹקֵי
טַבְרִיָּה רַבִּי שְׁבִי"י בָּא לְטַבְרִיא לְטַהַר אֶת כָּל שׁוֹקֵי טַבְרִיא מִטּוּמַת הַמַּתִּים, כְּדִי
שְׁהַכְּנִים יוּכְלוּ לַעֲבוֹר שֶׁם, חָמוּ לִיָּה רַבִּי פְּנִיחָס וְרַבִּי בָּא וְרַבִּי יֶצְחָק, אָמְרוּ, עַד אֵימְתִי
נִיתִיב בְּקִימָא חָדָא, וְלֹא נִיכּוּל לְמַתְּהָ, אָמְרוּ, הָא מְאֲרִי דְמַתְּנִיתִין הֶכָּא נֶשְׁאֵל

הָכָא, נִשְׁאַל קָמִיָּה, אֲתָא רַבִּי אַבְהוּ תַמָּן, אָמְרוּ לִיה, אִי לָא נִשְׁמַע מִלָּה דָּא, הָא אֶפְתַּחֲנָא פּוּמְהוּן דְּמִינְאֵי בְּפִסּוּקָא דָּא, אָמְרוּ לִיה, לִימָא לָן מַר (דף כא ע"א) עֵיקְרָא דְּפִסּוּקָא דָּא, אָמַר לְהוּ מָאִי הוּא, אָמְרוּ לִיה הָאִי, נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּתִיב (שע"ט מ"ז י"ח) הַחֲרָשִׁים שְׁמַעוּ וְהַעֲוִרִים הִבִּיטוּ לְרֵאוֹת, וְכִי לְעֹוֲרִים וְלַחֲרָשִׁים אָמְרָה תּוֹרָה הָאִי, אֲלָא עֹוֲרִים, שְׁהֵם עֹוֲרִים בַּתּוֹרָה, שְׁדַרְדְּרָה הִיָּשֵׁר לְפָנֵיהֶם, וְהוֹלְכִין אַרְחוֹת עֶקְלָקְלוֹת כְּעֹוֲרִים, וְלֹא יִדְעוּן עֵיקְרָא דְּמִלְתָּא, הָאִי פִּסּוּקָא אַתְגְּזֵר בְּמַתְנִיתָא דִּילָן.

מתוק מדבש

ישראל החרשים משמוע דבר ה', והעורים מלראות מצותיו, שמעו מעתה והביטו לראות, הואיל וטובה גדולה מוכנת לכם. (מלכות)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּתִיב הַחֲרָשִׁים שְׁמַעוּ וְהַעֲוִרִים הִבִּיטוּ לְרֵאוֹת, וְכִי לְעֹוֲרִים וְלַחֲרָשִׁים כִּפְשׁוּטוֹ אָמְרָה תּוֹרָה הָאִי אִמְרָה תּוֹרָה זֶה שִׁישְׁמַעוּ וִירְאוּ, הֲלֹא הַחֲרָשִׁים אֵינּוּ שׁוֹמְעִים וְהַעֲוִרִים אֵינּוּ רׁוֹאֵהִים, וּמִשִּׁיב אֲלָא עֹוֲרִים הֵיִינוּ שְׁהֵם עֹוֲרִים בַּתּוֹרָה דְּהֵיִינוּ בְּהַבְנַת פְּסוּקָא זֶה, שְׁדַרְדְּרָה הִיָּשֵׁר לְפָנֵיהֶם לְהַבִּין אֲמִיתַת הַפִּירוּשׁ, אֲבָל אֵינָם רׁוֹצִים בּוֹה, וְהוֹלְכִין אַרְחוֹת עֶקְלָקְלוֹת כְּעֹוֲרִים שִׁמְפִּרְשִׁים כּוּ פִירוּשִׁים מַעֲוֹקְמִים, וְלֹא יִדְעוּן עֵיקְרָא דְּמִלְתָּא וְאֵינָם יוֹדְעִים עֵיקַר פִּירוּשׁ

קמיה הרי אחד מבעלי המשנה הוא כאן נשאל אותו, אֲתָא רַבִּי אַבְהוּ תַמָּן בָּא גַם רַבִּי אַבְהוּ לְשֵׁם, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אִי לָא נִשְׁמַע מִלָּה דָּא אִם לָא נִשְׁמַע תִּירוּץ עַל דְּבַר זֶה, הָא אֶפְתַּחֲנָא פּוּמְהוּן דְּמִינְאֵי בְּפִסּוּקָא דָּא הִנֵּה בּוֹה אֲנִי נֹוֹתְנִים פִּתְחוּן פִּה אַל הַמִּינִים בְּפִסּוּקָא זֶה, אָמְרוּ לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, לִימָא לָן מַר (דף כא ע"א) עֵיקְרָא דְּפִסּוּקָא דָּא יִאמַר לָנוּ מוֹרְנוּ אַתְּ עֵיקַר הַפִּירוּשׁ שֶׁל פְּסוּקָא זֶה, אָמַר לְהוּ שְׁאַל מַהֵם, מָאִי הוּא אִיזִיה פְּסוּקָא, אָמְרוּ לִיה הָאִי אִמְרוּ לּוֹ פְּסוּקָא זֶה, שֶׁל נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ לְמַה כְּתוּב בְּלִשׁוֹן רַבִּים.

פירוש הפסוק המובא להלן, החרשים שמעו והעורים הביטו לראות אהם

וְהָכִי גִזְרָנָא, פִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, הָוּה עֵיקְרָא
 דְּכֻלָּא מִיָּא, וּמִן מִיָּא אֲשֵׁתִיל כָּל עֲלָמָא, וְעַבְד קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא תְּלָתָא אוּמָנִין, דִּיעַבְדוּן אוּמָנוּתִיה בְּהַאי עֲלָמָא, וְאֵלִין
 אֵינּוּן, שְׁמִיָּא, וְאַרְעָא, וּמִיָּא, וְעַל יְדוּי דְּאֵלִין, אֲתַבְּרִי כָּל מַה
 דִּי בְּעֲלָמָא דִּין.

וְזַמִּין לְאֵלִין תְּלָתָא, לְכָל חַד מְנַהוּן, לְאַפְקָא בְּרִייתָא דְצָרִיךְ
 לְעֲלָמָא, זְמִין לְמִיָּא, אָמַר לִיה אֲתָ אַפִּיק לְאַרְעָא דְתַחוּתָךְ,
 וְאֲתָ זִיל אֲתַכְנִישׁ לְאַתְר חַד, וּמִיָּא עַבְד כְּךָ, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב
 יִקְוּוּ הַמַּיִם.

 מתוק מדבש

מה די בְּעֲלָמָא דִּין ועל ידי אלו
 האומנים נברא כל מה שיש בעולם הזה.
 ומפרש ואמר וְזַמִּין לְאֵלִין תְּלָתָא
 והזמין הקב"ה את אלו
 השלשה, לְכָל חַד מְנַהוּן לכל אחד
 מהם במיוחד, לְאַפְקָא בְּרִייתָא דְצָרִיךְ
 לְעֲלָמָא כדי להוציא בריות הצריכות
 לעולם, דהיינו זְמִין לְמִיָּא הזמין את
 המים ביום שלישי של מעשה בראשית,
 אָמַר לִיה אמר לו הקב"ה, אֲתָ אַפִּיק
 לְאַרְעָא דְתַחוּתָךְ אתה תוציא את
 הארץ שמתחתך, וְאֲתָ זִיל אֲתַכְנִישׁ
 לְאַתְר חַד ואתה תלך ותאסף ותקוה
 למקום אחד, וּמִיָּא עַבְד כְּךָ והמים
 עשה כך, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב זהו
 שכתוב יִקְוּוּ הַמַּיִם.

הפסוק, כי הנה האי פְּסוּקָא אֲתַגְזֹר
 בְּמַתְנִיתָא דִּילָן פירוש הפסוק של
 נעשה אדם נפסק ונתפרש במשנה שלנו.
 וְהָכִי גִזְרָנָא וכך פסקנו, שזה הוא
 פירושו, פִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲלָמָא כשברא הקב"ה את העולם,
 הָוּה עֵיקְרָא דְכֻלָּא מִיָּא היה עיקר
 הכל מים, וּמִן מִיָּא אֲשֵׁתִיל כָּל
 עֲלָמָא ומן המים נשתל ונברא כל
 העולם בכללותו, וְעַבְד קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא תְּלָתָא אוּמָנִין דִּיעַבְדוּן
 אוּמָנוּתִיה בְּהַאי עֲלָמָא ועשה הקב"ה
 שלשה אומנים שיעשו אומנותו בעולם
 הזה בפרטות, וְאֵלִין אֵינּוּן ואלו הם,
 שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וּמִיָּא שמים וארץ
 ומים, וְעַל יְדוּי דְּאֵלִין אֲתַבְּרִי כָּל

קָרָא לְאַרְעָא, אָמַר לָהּ, אַתְּ אַפִּיק בְּרִינָן מִינָךְ, בְּעִירִין וְחִיּוֹתָן
 וְכַדְדָּמִי לֹון, מִיַּד עֲבָדַת כָּף, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִיִּים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ.

קָרָא לְשָׁמַיִם, אָמַר לֹון, אַתּוֹן אֲבָדִילוּ בֵּין מַיָּא לְמַיָּא, עֲבָדוּ
 כָּף, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִיִּים אֶת הַרְקִיעַ.

קָרָא לְאַרְעָא, אָמַר לָהּ אַפִּיקִי דְשָׂאִים וְעֹשְׁבִים וַיְבֹלִין וַאֲיִלְנֵי חַקְלָא,
 מִיַּד מַה פְּתִיב בְּהַ, וְתוֹצֵא הָאָרֶץ דְשָׂא עֹשֵׁב מְזָרִיעַ זָרַע.

קָרָא כְּמוֹ כֵּן לְשָׁמַיִם, אָמַר לֹון, יְהֵא בְּכוּן נְהוּרִין וּבּוֹצִינִין לְאַנְהָרָא
 עַל אַרְעָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב יְהִי מְאוּרוֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

מתוק מדבש

ובין המים אשר מעל לרקיע.
 וממשיך ואמר כי פעם שניה קָרָא
 לְאַרְעָא קרא הקב"ה את
 הארץ ביום השלישי, אָמַר לָהּ, אַפִּיקִי
 דְשָׂאִים וְעֹשְׁבִים וַיְבֹלִין וַאֲיִלְנֵי
 חַקְלָא תּוֹצֵא תּוֹצֵאִי דְשָׂאִים וְעֹשְׁבִים וְתַבּוּאוֹת
 וְעֵצֵי הַשֹּׁדֶה, מִיַּד מַה פְּתִיב בְּהַ,
 וְתוֹצֵא הָאָרֶץ דְשָׂא עֹשֵׁב מְזָרִיעַ
 זָרַע לְמַנְיָהּ.

קָרָא כְּמוֹ כֵּן לְשָׁמַיִם ביום רביעי
 בפעם שניה, אָמַר לֹון אמר
 להם, יְהֵא בְּכוּן נְהוּרִין וּבּוֹצִינִין
 לְאַנְהָרָא עַל אַרְעָא יהיה בכם אורות
 ונורות להאיר על הארץ, הָדָא הוּא
 דְכְתִיב זהו שכתוב יְהִי מְאוּרוֹת
 בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם להאיר על הארץ.

קָרָא לְאַרְעָא קרא את הארץ ביום
 הששי, אָמַר לָהּ הקב"ה, אַתְּ
 אַפִּיק בְּרִינָן מִינָךְ את תוציאי ממך
 בריות, דהיינו בְּעִירִין וְחִיּוֹתָן וְכַדְדָּמִי
 לֹון בהמות וחיות וכדומה להם, מִיַּד
 עֲבָדַת כָּף מיד עשתה כך, הָדָא הוּא
 דְכְתִיב זהו שכתוב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִיִּים
 תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ
 בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.

קָרָא לְשָׁמַיִם קרא את השמים ביום
 השני, אָמַר לֹון אמר להם, אַתּוֹן
 אֲבָדִילוּ בֵּין מַיָּא לְמַיָּא אתם תבדילו
 בין מים העליונים למים התחתונים,
 עֲבָדוּ כָּף עשו כך, הָדָא הוּא דְכְתִיב
 זהו שכתוב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִיִּים אֶת הַרְקִיעַ
 ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע

קָרָא כְּמוֹ בֶן לְמִיָּא, אָמַר לוֹן, אַתּוֹן אֶפִּיקוּ רִיחְשָׁא דְנוּגִין
וְעוֹפִין, וְכַדְדְּמִי לוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ
נֶפֶשׁ חַיָּה, וְעַל יְדִיהוֹן דְּתַלְתָּא אֲלִין, אַתְּעֵבִיד כּל עוֹבְדָא דְכְּרָאשִׁית,
כּל חַד וְחַד לְזִינְיָה.

כַּד אַתָּא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה, כְּלָהוּ הָוּ זְמִינִין לְמַכְרִי כְּשָׂר יוֹמִין,
אָמַר לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא שׁוּם חַד מְנַכּוֹן זְכִיל לְמַעֲבַד
בְּרִיָּה דָא בְּלַחֲדוּי, כְּשָׂר כּל בְּרִיין דְּהוּ עַד כְּעַן, אֲלָא כּוּלְכּוֹן
תַּתְּחַבְּרוּן כְּחַדָּא וְאַנָּא עִמְכּוֹן, וְנַעֲבִיד אִינְשָׁא, דְּהָא אַתּוֹן לָא
תִּיכְלוֹן לְמַעֲבַדְיָה בְּלַחֲדִיכּוֹן, אֲבָל גּוּפָא יְהָא דִּילְכּוֹן תְּלַתִּיכּוֹן,
וְנִשְׁמַתָּא דִּילִי.

 מתוק מדבש

הימים, אָמַר לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אמר להם הקב"ה, לָא שׁוּם חַד מְנַכּוֹן
זְכִיל לְמַעֲבַד בְּרִיָּה דָא בְּלַחֲדוּי,
כְּשָׂר כּל בְּרִיין דְּהוּ עַד כְּעַן אין
שׁוּם אַחַד מְכַס יְכוּל לַעֲשׂוֹת וּלְבַרְוָא
בְּרִיָּה זֹו לְבַדּוּ, כְּשָׂר כּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁהֵיוּ
עַד עַתָּה, אֲלָא כּוּלְכּוֹן תַּתְּחַבְּרוּן
כְּחַדָּא וְאַנָּא עִמְכּוֹן, וְנַעֲבִיד אִינְשָׁא
אַלֵּא כּוּלְכֶם תַּתְּחַבְּרוּ יַחַד וְאַנִּי עִמְכֶם,
וְנַעֲשֶׂה אֶת אֲדָם, דְּהָא אַתּוֹן לָא
תִּיכְלוֹן לְמַעֲבַדְיָה בְּלַחֲדִיכּוֹן כִּי
אַתֶּם לֹא תוּכְלוּ לַעֲשׂוֹתוֹ לְבַדְכֶם, אֲבָל
גּוּפָא יְהָא דִּילְכּוֹן תְּלַתִּיכּוֹן אֲבָל
בְּרִיאַת הַגּוּף יִהְיֶה שְׁלֹכֶם, שְׁתַּבְּרָאוּ אוֹתוֹ
שְׁלֹשְׁתֶּכֶם יַחַד, וְנִשְׁמַתָּא דִּילִי וְהַנְּשֵׁמָה
אַבְרָא אֲנִי לְבַדִּי.

קָרָא כְּמוֹ בֶן לְמִיָּא בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי
פעם שנייה, אָמַר לוֹן אָמַר לְהֶם,
אַתּוֹן אֶפִּיקוּ רִיחְשָׁא דְנוּגִין וְעוֹפִין
וְכַדְדְּמִי לוֹן אַתֶּם תּוֹצִיאוּ רִמְשׁ דְּגִיִּים
וְעוֹפּוֹת וְכַדּוּמָה לְהֶם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב
זֶהוּ שְׁכַתּוֹב יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ
חַיָּה וְעוֹף עוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. וְעַל יְדִיהוֹן
דְּתַלְתָּא אֲלִין אַתְּעֵבִיד כּל עוֹבְדָא
דְּכְּרָאשִׁית וְעַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה אוֹמְנִים
הָאֵלוּ נַעֲשֶׂה כּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, כּל
חַד וְחַד לְזִינְיָה כּל אַחַד וְאַחַד לְמִינוּ.

כַּד אַתָּא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה כְּשֶׁבֵּא יוֹם
הַשְּׁשִׁי שְׁבֹו נְבִירָא הָאָדָם, כְּלָהוּ הָוּ
זְמִינִין לְמַכְרִי כְּשָׂר יוֹמִין כּוּלְכֶם
הֵיוּ מוֹכְנִים לְבַרְוָא עוֹד בְּרִיּוֹת כְּמוֹ בְּשָׂר

וּלְפִיכֶךָ קָרָא לֹוֹן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאָמַר לֹוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם, אָנָּא וְאַתּוֹן, אָנָּא נִשְׁמַתָּא, וְאַתּוֹן גּוּפָא, וְכֶךָ הוּא, דְּגוּפָא הוּא מִתְּלַתְהוֹן, דְּהוּוּ אוּמְנִין בְּעוּבְרָא דְבְרָאשִׁית, וְנִשְׁמַתָּא יְהִיבָה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּאִשְׁתַּתֵּף עִמָּהוֹן בָּהּ.

בְּצַלְמֵנוּ פְּדֻמוֹתָנוּ, פְּלוֹמַר דְּאַתְחַזִּי לְנָא, בְּהֵהוּא גּוּפָא דְאַתְנַסֵּב מִנְכוֹן, לְמַנְדַּע וּלְאַדְמָאָה לְכוֹן, וּבְהֵהוּא דְאַתְנַסֵּיב מִנְי, דְּהוּא נִשְׁמַתָּא, דִּיתְפָּרֵשׁ מְעוּבְרָא דְעֵלְמָא, וְיֵהָא תִּיאוּבְתִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְעֵילְאִין קְדִישִׁין.

וְעוֹד בְּצַלְמֵנוּ פְּדֻמוֹתָנוּ, דְּגוּפָא דְאַתְנַסֵּיב מִנְכוֹן, לָא יְהוּי בְּקִיּוּמָא

מתוק מדבש

בְּהֵהוּא גּוּפָא דְאַתְנַסֵּב מִנְכוֹן לְמַנְדַּע וּלְאַדְמָאָה לְכוֹן בְּגוּף הוּוּא שְׁנַלְקָה מְכַס יַדַּע הָאָדָם שְׁהוּא דוּמָה לְכַס בְּטַבְעִי, וּבְהֵהוּא דְאַתְנַסֵּיב מִנְי דְּהוּא נִשְׁמַתָּא וּבְאוּתוֹ הַחֵלֶק שְׁנַלְקָה מִמְנִי שְׁהִיא הַנְּשֵׁמָה, תְּרַאָה לְהַדְמוּת לִי, דְּהֵיִינוּ דִּיתְפָּרֵשׁ מְעוּבְרָא דְעֵלְמָא שִׁפְרִישׁ עֲצָמוֹ מִן הַמַּעֲשִׂים שֶׁל תְּאוּת הָעוֹלָם, וְיֵהָא תִּיאוּבְתִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְעֵילְאִין קְדִישִׁין וְיֵהִיָּה תְּשׁוּקָתוֹ וְרַצוֹנוֹ לְהַדְמוּת לְמַלְאָכִים הָעֵלְיוֹנִים הַקְּרוּשִׁים.

וְעוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ מִשִׁיב בְּצַלְמֵנוּ פְּדֻמוֹתָנוּ בְּלִשׁוֹן רַבִּים, דְּגוּפָא דְאַתְנַסֵּיב מִנְכוֹן, לָא יְהוּי בְּקִיּוּמָא בְּגִינְיִכוֹן שְׁהַגּוּף שְׁנַלְקָה מְכַס, לָא יְהִיָּה

וּלְפִיכֶךָ קָרָא לֹוֹן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְלִכְךָ קָרָא אוּתָם הַקַּב"ה, וְאָמַר לֹוֹן וְאָמַר לְהֵם נַעֲשֶׂה אָדָם, דְּהֵיִינוּ אָנָּא וְאַתּוֹן אֲנִי וְאַתָּם, אָנָּא נִשְׁמַתָּא, וְאַתּוֹן גּוּפָא אֲנִי אֲבָרָא אֵת הַנְּשֵׁמָה וְאַתָּם תַּעֲשׂוּ אֵת הַגּוּף, וְכֶךָ הוּא לְמַעֲשֶׂה, דְּגוּפָא הוּא מִתְּלַתְהוֹן כִּי הַגּוּף הוּא מְשַׁלְשָׁתָם מִשְׁמִים וְאַרְץ וּמִים, דְּהוּוּ אוּמְנִין בְּעוּבְרָא דְבְרָאשִׁית שְׁהֵם הִיוּ הָאוּמָנִים בְּכָל מַעֲשֶׂה בְּרָאשִׁית, וְנִשְׁמַתָּא יְהִיבָה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאַתָּה הַנְּשֵׁמָה נִתְּנָה הַקַּב"ה, דְּאִשְׁתַּתֵּף עִמָּהוֹן בָּהּ שְׁנִשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם בָּהּ.

וּמָה שְׁכָתוּב בְּצַלְמֵנוּ פְּדֻמוֹתָנוּ בְּלִשׁוֹן רַבִּים, פְּלוֹמַר, דְּאַתְחַזִּי לְנָא כְּלוֹמַר שִׁיְהִיָּה נִרְאָה וְדוּמָה לְנוּ, וְהֵיִינוּ

כְּגִינִיכוֹן, מֵאֵי כְּגִינִיכוֹן, כְּאִינוֹן בְּרִינִין דְּאַפְקִתוֹן, עַל דְּאִיהוּ עֲפָרָא
כְּשָׂאָר כֹּל בְּרִינִין, וְהָיָא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא דְאַנָּא יְהִיב בֵּיה, דִּיהִיּוּ
לָהּ קִיּוּמָא לְעֵלְמִין, דְּלִיתָא גּוּפָא, וְיִדְמָה בְּקִיּוּמָא לִי.

שורש ומקור הגן עדן וענין פרטיו

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָנָּא הָיִית קָמִי דְרַבִּי בְרוּקָא, וְהָיָא אוֹמַר,
כְּדִין אֲזַכָּה לְמַעְלַת גַּנְת אַגּוּז עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הָיָה
יִדְעָנָא מֵאֵי הוּא, עַד דְּשְׁמַעְנָא לָהּ דְּאָמַר רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי,

מתוק מדבש

בְּקִיּוּם לְעוֹלָם, כְּמוֹכֶם, מֵאֵי כְּגִינִיכוֹן קְדִישָׁא דְאַנָּא יְהִיב בֵּיה וְאוֹתָהּ
מֵה הַכּוֹנֵה כְּמוֹכֶם, וְאוֹמַר כְּאִינוֹן הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה שְׁאֵנִי נִתְּתִי בּוֹ, דִּיהִיּוּ
בְּרִינִין דְּאַפְקִתוֹן כְּאוֹתָם הַבְּרִיּוֹת לָהּ קִיּוּמָא לְעֵלְמִין שְׁתַּהִיָּה לָהּ
שְׁהוּצַתָּם, עַל דְּאִיהוּ עֲפָרָא כְּשָׂאָר קִיּוּם לְעוֹלָם, דְּלִיתָא גּוּפָא כִּי הִיא
כֹּל בְּרִינִין לְפִי שְׁגוּף הָאָדָם הוּא אֵינָה גּוּף, וְיִדְמָה בְּקִיּוּמָא לִי
מִעַפְר כְּשָׂאָר כֹּל הַבְּרִיּוֹת, לְכֵן יִתְבַּלֵּה וְתִדְמָה בְּקִיּוּם אֵלַי, דִּהֵינּוּ שְׁתַּחֲוִיָּה
בְּעַפְר כְּשָׂאָר הַבְּרִיּוֹת, וְהָיָא נִשְׁמַתָּא לְעוֹלָם.

מֵאֵמֶר "שורש ומקור הגן עדן וענין פרטיו" יבואר בו ענין הגן עדן
שְׁבַעֲוֹלָם הַבְּרִיאָה דִּהֵינּוּ בַּחֲנִית עֵדֶן, וְיִשְׁנֵנוּ בַּחֲנִית עֵדֶן תַּחְתּוֹן בְּעוֹלָם
הַעֲשִׂיָּה, וְכִמוֹ כֵּן הָיָה שְׁמַקְבֵּל הַיְמִנֵנוּ הוּא גַם כֵּן בַּבְּחִינַת גֵּן עֲלִיוֹן בְּבְרִיאָה
וְגַן תַּחְתּוֹן בַּעֲשִׂיָּה

(מקור המאמר צוהר מדע פרשת נחלאים דף כג ע"א, וצפאוריכו כרך א עמ' שנה-שנט)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָנָּא הָיִית קָמִי דְרַבִּי בְרוּקָא אֲנִי הֵייתִי עוֹמֵד
לְפָנַי רַבִּי בְרוּקָא, וְהָיָה אוֹמַר וְכֵן הוּא גַנְת אַגּוּז, עַד דְּשְׁמַעְנָא לָהּ דְּאָמַר רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי עַד
אָמַר, כְּדִין כֵּן אֲזַכָּה לְמַעְלַת גַּנְת

קרייה הקדוש ברוך הוא לגנתא דעדן גנת אגוז, מה האגוז קליפה אחר קליפה, ופריו מבפנים, כך עדן, עולם אחר עולם, והוא מבפנים.

תאני רבי שמעון, הגן הזה מאין נטוע, הקדוש ברוך הוא נטע אותו מתחתיו של עדן, דאי תימא שזה פנגד זה פשוה, אי אפשר, אלא הגן בארץ, ועדן עליו מלמעלה, ומאין תמציתו של גן, מעדן הוא.

אמר ליה רבי יהודה, לדבריך, מאי פתיב, ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, הנה לו לומר ונהר יורד מעדן להשקות את הגן, דמשמע דמלמעלה יורד למטה לגן, אלא אמר רבי

מתוק מדבש

ששמעתי מה שאמר רבן יוחנן בן זכאי, כי קרייה הקדוש ברוך הוא לגנתא דעדן גנת אגוז קרא הקב"ה לגן עדן גנת אגוז, מן הטעם כי מה האגוז יש עליו קליפה אחר קליפה לכסותו, ופריו מבפנים, כך עדן יש עליו עולם אחר עולם דהיינו עולם העשיה ועולם היצירה, והוא מבפנים בעולם הבריאה.

אמר ליה רבי יהודה לרבי שמעון, לדבריך שאמרת שהגן למטה

והעדן למעלה, מאי פתיב למה כתוב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, הנה לו לומר ונהר יורד מעדן להשקות את הגן, דמשמע שאז היה משמע דמלמעלה מן העדן יורד הנהר למטה לגן, אלא אמר

תאני רבי שמעון ושאל, הגן הזה מאין הוא נטוע כלומר מאין שורשו והשפעתו, והשיב הקדוש ברוך הוא נטע אותו מתחתיו של עדן ומעדן הוא השפעתו, דאי תימא שאם תאמר שזה פנגד זה פשוה כי הגן

ספר מאמרי הרשב"י הוזהר כא

שמעון, עדן למטה, ועדן למעלה, גן למעלה, גן למטה, ושניהם
מכוונים זה כנגד זה, והקדוש ברוך הוא נטע זה מתחת זה.

הקב"ה מחדש נשמות הצדיקים בכל בקר
רבי שמעון אמר, בכל לילה ולילה, וכד אתי צפרא, מחדש
לון נשמתיהו, הדיא הוא דכתיב (איכה ג כג) חדשים לבקרים
רבה אמונתך.

מתוק מדבש

רבי שמעון, יש עדן למטה, ועדן למעלה, וכן יש גן למעלה, ויש גן למטה, ושניהם מכוונים זה כנגד זה, והקדוש ברוך הוא נטע זה מתחת זה עדן התחתון תחת עדן העליון, ומה שכתוב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, היינו נהר יוצא מעדן העליון להשקות את גן העליון, ונהר יוצא מעדן התחתון להשקות את גן התחתון.

מאמר "הקב"ה מחדש נשמות הצדיקים בכל בקר" יבואר בו ענין
התחדשות הנשמות מידי בוקר

(מקור המאמר מהר חדש פרשת נלאשית דף כג ע"ג, וציטוירנו כרך א עמ' שסד)

רבי שמעון אמר כמו שנשמות הצדיקים עולות בכל שבת וחדש לגן עדן העליון ומתחדשות שם, כך בכל לילה ולילה כשבני אדם הולכים לישון ומפקידים את נשמתם בידו של הקב"ה, כשאומרים הפסוק בידך אפקיד רוחי, וכד אתי צפרא מחדש לון נשמתיהו וכשבא הבקר הקב"ה מחדש את נשמותיהם של הצדיקים, הדיא הוא דכתיב זהו שכתוב, חדשים לבקרים מה שהקב"ה מחדש את נשמתם של הצדיקים בכל בקר, רבה אמונתך מזה אנו רואים נאמנותו של הקב"ה, שהוא נאמן בקדונו, שמחזיר את הנשמה לגוף שיצאה ממנו.

עין החיים הוא התורה לעסוק בה בקורת רוח והרחבת הדעת

רַבִּי שְׁמַעוֹן (נ"א יְהוֹשֻׁעַ) אָמַר, הַנִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן בְּגֵן עֵדֶן, וְנָתַן לוֹ תוֹרָתוֹ, לְעִבּוֹד בָּהּ וּלְשִׁמּוֹר
מִצְוֹתֶיהָ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן, וְכָתִיב (מסלי
ג יט) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּשִׁיחֶיהָ לוֹ לְאָדָם הַנָּאֵה בְּגֵן זֶה, יַעֲסוֹק בָּהּ וְיִשְׁמֹר אוֹתָהּ,
וּמִפְּנֵי הָעֵדוּנִין וְהַנְּאוֹת שֶׁהֵיוּ לוֹ לְאָדָם שָׁם, לֹא שָׁמַר תוֹרָתוֹ,
עַד שֶׁגָּרְשָׁהּ מִשָּׁם. [וכו'].

מתוק מדבש

מאמר "עין החיים הוא התורה לעסוק בה בקורת רוח והרחבת הדעת"
יבואר בו ענין עסק התורה והעבודה שזיכה בהם הקב"ה לאדם הראשון
והקלקול שלאחר מכן בחטא עין הדעת, וענין התשובה שלו שנתקבלה,
וביטול הגזירה ואריכות ימיו

(מקור המאמר זוהר חדש פרשת נחלאשית דף כג ע"ג, וצנז'אורינו כרך א עמ' טסו-טסז)

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַנִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן בְּגֵן עֵדֶן, וְנָתַן לוֹ תוֹרָתוֹ, לְעִבּוֹד בָּהּ וּלְשִׁמּוֹר
מִצְוֹתֶיהָ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן שְׁעָלִיו נִצְטוּהָ
לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמּוֹרָהּ, כְּעֵינֵי הַתּוֹרָה
וְעַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ כִּשְׁם
שֶׁעַץ חַיִּים הִיא הַתּוֹרָה, כִּךְ עַץ חַיִּים
בְּתוֹךְ הַגֵּן הִיא הַתּוֹרָה, שְׁנִיתְנָה לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן לְעִסוֹק בָּהּ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּשִׁיחֶיהָ לוֹ לְאָדָם הַנָּאֵה בְּגֵן
זֶה וַיְהִי לוֹ קוֹרַת רֹחַ וְהַרְחַבַת הַדַּעַת,
יַעֲסוֹק בָּהּ בְּתוֹרָה, וְיִשְׁמֹר אוֹתָהּ
וַיִּקְיֶים אֶת מִצְוֹתֶיהָ, אֲבָל אָדָם לֹא הִשְׁכִּיל
אֶת טוֹבַת הַבוֹרָא עָלָיו, אֲלֵא אֲדַרְבָּהּ
וּמִפְּנֵי הָעֵדוּנִין וְהַנְּאוֹת שֶׁהֵיוּ לוֹ
לְאָדָם שָׁם, לֹא שָׁמַר תוֹרָתוֹ וְחָטָא
בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת, עַד שֶׁגָּרְשָׁהּ
הַקְּב"ה מִגֵּן עֵדֶן. [וכו']

וּמַעֲיַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת.

מִכַּאֲן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, גְּזִירָה נִגְזְרָה עַל אָדָם קוֹדֵם לְמוֹת, עַל שְׁנֵלְקַח מִן הָאֲדָמָה, מִשְׁמַע דְּכֹתִיב בַּיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ, מִלְּמַד שְׁאֵלְמְלִי לֹא חָטָא, הָיָה לוֹ חַיִּים אַרְוִפִּים, כִּיּוֹן שְׁחָטָא, הוּא הָעוֹנֵשׁ שְׁיִקְצֹר יָמָיו, וְיָמוּת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. לְאַחַר שְׁעֵשָׂה תְּשׁוּבָה נָתַן לוֹ יוֹמוֹ דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא שֶׁהוּא אֶלְף שָׁנָה.

מתוק מדבש

וּמַעֲיַן הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ, כִּי בַיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת וְאַחַר שְׁחָטָא כִּבְר נֹאסֵר לוֹ לֹאכּוֹל מֵעַץ הַחַיִּים. דְּכֹתִיב מִמָּה שֶׁכָּתוּב שֶׁאִמַר הַקַּב"ה כִּשְׁהוֹהִיר אוֹתוֹ עַל עַץ הַדַּעַת, בַּיּוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מִלְּמַד שְׁאֵלְמְלִי לֹא חָטָא, הָיָה לוֹ חַיִּים אַרְוִפִּים הַרְבֵּה שָׁנִים וְאַחַר כֵּן הָיָה מֵת, אֲבָל כִּיּוֹן שְׁחָטָא, הוּא הָעוֹנֵשׁ שְׁנִיתָן לוֹ שְׁיִקְצֹר יָמָיו וְיָמוּת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. אֲבָל לְאַחַר שְׁעֵשָׂה תְּשׁוּבָה נָתַן לוֹ יוֹמוֹ דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא שֶׁהוּא אֶלְף שָׁנָה וְכֹזָה הוֹקֵל דִּינוֹ.

מִכַּאֲן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, גְּזִירָה נִגְזְרָה עַל אָדָם קוֹדֵם שְׁחָטָא לְמוֹת, עַל שְׁנֵלְקַח מִן הָאֲדָמָה שְׁאִין לֵה קִיוֹם, וְעַל זֶה נֹאמַר כִּי עִפְרַתָּה וְאֵל עִפְרַת תְּשׁוּבָה, זֶה מִשְׁמַע

קין עשה תשובה כשהודתה על חטאתו

אמר רבי שמעון, חנה אמרה, שקנתה איש את יהו"ה, שהיא השם המיוחד, והוא קלקל מעשיו, ולא רצה לעמוד בדרך הישר, הלא הוא דכתיב, ויצא קין מלפני יהו"ה, ויצא מאותו הכלל שאמרה אמו.

ובשביל כך מה כתיב, וישב בארץ נוד, שהיה נד בארץ, והוא כמו כן עשה תשובה כשהודתה על חטאתו, וקבל עליו עונשו, דתנינן כל המתודה חטאתיו ומתבייש מהן מוחלין לו מיד

מתוק מדבש

מאמר "קין עשה תשובה כשהודתה על חטאתו" יפורש בו ענין התשובה של חוה ושל קין כשהודתה על חטאו, כמ"ש המתודה על חטאתיו ומתבייש בהן מוחלין לו על כל עונותיו

(מקור המאמר זוהר ח"ט פרשת נחלטיט דף כה ע"א, ונמצאוינו כרך א עמ' טז-טז)

אמר רבי שמעון מה שאמר רבי אליעזר לעיל שחיה רצתה לתקן חטאה, על כן חנה אמרה, שקנתה איש את יהו"ה, שהיא השם המיוחד שאינו בשיתוף עם התחתונים כמו השם אלהים, והוא קין קלקל מעשיו, ולא רצה לעמוד בדרך הישר, הלא הוא דכתיב זהו שכתוב ויצא קין מלפני יהו"ה, דהיינו ויצא מאותו הכלל שאמרה אמו קניתי איש את ה', שפירושו שהולדתי בן שיתדבק בשם הוי"ה.

ובשביל כך כשחזר קין בתשובה מה כתיב בו, וישב בארץ נוד, שהיה נד בארץ שהלך נע ונד בגלות, ומפרש את דבריו, ואמר והוא קין כמו כן עשה תשובה כאביו, כשהודתה על חטאתו ואמר גדול עוני מנשוא, וקבל עליו עונשו כמ"ש וישב בארץ נוד, ור"ל על ידי שהניד והפריד את המלכות [השכינה] מהתפארת [בחינת קוב"ה] בעונו, כך קבל עליו לישוב בארץ נוד לכפרת עונו, דתנינן (נמס' נרכות דף יז ע"ג), כל

על כל עונותיו, הדין הוא דכתיב (משלי כח יג) ומודה ועוזב ירוחם.

הקשה לבעוס ונוח לרצות זו המדה הגדולה והחשובה מכולם

אמר רבי שמעון, מדת הצדיק, קשה לבעוס ונוח לרצות, וזו המדה גדולה מכולם, ובא הפתוב להורות, אלה תולדות נח, נוח בדעתו, נוח בדיבורו, נוח במהלכו, ומי עושה זה, איש צדיק, וכשמת אומרים עליו, אי עניו, אי חסיד, תמים היה בדורותיו, ולמאי יזכה, את האלהים התהלך נח, למעלה על כל המעלות.

מתוק מדבש

המתודה על חטאתיו ומתבייש עונותיו, הדין הוא דכתיב זהו מהן, מוחלין לו מיד על כל שכתוב ומודה ועוזב ירוחם.

מאמר "הקשה לבעוס ונוח לרצות זו המדה הגדולה והחשובה מכולם" יפורטו בו ענין מעלות האדם שהעיקר הוא מדותיו הטובות שבין האדם לחבירו שיהא נוח לכל בפרטיו מהלכיו

(מקור המאמר זוהר חדש פרשת נח דף כו ע"א, ונציאורינו כרך א עמ' תכה-תכו)

אמר רבי שמעון, מדת הצדיק מדה טובה של הצדיק הוא, כי קשה לו להתעורר לבעוס, ואם כעס פעם, הוא ונוח לרצות מיד הוא חוזר ומתרצה, (כמנחם נמס' אבות פ"ה מ"ד), וזו המדה גדולה וחשובה מכולם מארבע מדות שיש בדעות, ובא הפתוב להורות, "אלה תולדות נח" שיהיה האדם נוח בדעתו, נוח בדיבורו, נוח במהלכו, ומי עושה זה, איש צדיק, וכשמת אומרים עליו בני אדם אי עניו, אי חסיד אוי שנסתלק מי שהיה עניו וחסיד, כי תמים היה בדורותיו, ולמאי יזכה זה האיש צדיק, את האלהים התהלך נח היינו בגן עדן במקום השראת השכינה הנקראת אלהים, ומעלה זו היא למעלה על כל המעלות.

גודל כח התשובה ורחמנותו של הקב"ה

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצֶל פְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (ט"ו ט"ו) פִּתְחֵי לִי, פִּתְחֵי שֶׁל
תְּשׁוּבָה, לְמַעַן תִּזְכְּי לְכָל טוֹב שְׁבַעוּלָם, שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טַל, זֶהוּ
רֵאשׁ הָעוֹלָם, קוֹצוּתִי רְסִיסי לְיִלָּה, זֶהוּ קִצָּה הָעוֹלָם, פְּלוּמֵר,
רֵאשׁ הָעוֹלָם וְקִצָּהוּ, מְלֵאתִי כָּל טוֹב בְּשִׁבְלֵךְ, וְלֹא פִּתְחֵתְ לִי
בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְלֹאֲחֵר בְּן פְּשָׁהֲצִיק לָהּ מָה פְּתִיב (ט"ז פסוק ט) קִמְתִּי
אֲנִי לְפִתַח לְדוּדֵי וְדוּדֵי חִמֵּק עֶבֶר נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוּ.

מתוק מדבש

מאמר "גודל כח התשובה ורחמנותו של הקב"ה" יפורש בו ענין רחמנותו של השי"ת על ישראל וחפצו במדת התשובה שעל ידה יזכה האדם לכל טוב שבעולם

(מקור המאמר מהר מדש פרש"י לך דף לא ע"א, ונמצאונו כרך א עמ' חמ"ט)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רֵאשׁ הָעוֹלָם רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצֶל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב זֶהוּ שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טַל, זֶהוּ קִצָּה הָעוֹלָם, פְּלוּמֵר, רֵאשׁ הָעוֹלָם וְקִצָּהוּ, מְלֵאתִי כָּל טוֹב בְּשִׁבְלֵךְ, וְלֹא פִּתְחֵתְ לִי בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְלֹאֲחֵר בְּן פְּשָׁהֲצִיק לָהּ (הגכ"י, מלשון ישעיה נא יג, "איה חמת המלך") פִּי כְּשֶׁנִּצְעַר בְּיֹתֵר, מָה פְּתִיב, קִמְתִּי אֲנִי לְפִתַח לְדוּדֵי וְרִצִּיתִי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֲבָל וְדוּדֵי חִמֵּק עֶבֶר כִּבְרֵי הִיא קִשָּׁה תְּשׁוּבָה בְּיֹתֵר, נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוּ פִּי בְּדַבְּרוּ אֵלַי שֶׁתְּשׁוּבָה מִתּוֹךְ הִרְחַק אֵינָה חֲשׁוּבָה כָּל כֵּךְ.

גזירת רבי שמעון על המלאך

זְמַנָּא חָדָא נִפְק רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְחָמָא עֲלֵמָא דְחָשִׁיף וְאֶפִּיל וְאֶסְתַּתֵּם
 נְהוּרִיָּה, אָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, תָּא וְנַחְזִי מַה בְּעָא קְדָשָׁא
 בְּרִיָּךְ הוּא לְמַעַבְד בְּעֲלָמָא, אֲזִלוּ וְאִשְׁכְּחוּ חַד מְלָאכָא דְדַמִּי
 לְטוּרָא רַבְרָבָא, וְאִפִּיק תְּלַתִּין שְׁלֵהוּבִין דְּנוּרָא מְפוּמִּיָּה.

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַה אַתְּ בְּעִי לְמַיְעַבְד, אָמַר לִיה, בְּעֵינָא
 לְמַחְרַבִּיָּה לְעֲלָמָא, בְּגִין דְּלֹא שְׂכִיחִי תְּלַתִּין זְפָאִין בְּדָרָא,
 דְּהִכִּי גָזַר קְדָשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא עַל אַבְרָהָם, וְאַבְרָהָם הָיָו יְהִיָּה,

מתוק מדבש

מאמר "גזירת רבי שמעון על המלאך" יתבאר בו כוחו הגדול דרשב"י
 שהגיון על דורו והצילו מכליון, ובת קול יצא והכריזו אשרי חלקך שהקב"ה
 גזור למעלה ואתה מבטל למטה והוא יתברך עושה רצונך

(מקור המאמר סוהר חדש פרשת וילך דף לג ע"א, וצנזאוריו כרך א עמ' תקיט-תקס)

זְמַנָּא חָדָא נִפְק רַבִּי שְׁמַעוֹן פַּעַם מְפוּמִּיָּה וְהוּצִיא שְׁלִשִׁים לַהֲבוֹת אִשׁ
 אַחַת יֵצֵא רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחוּץ מִבֵּית מְפִיּוּ.

מְדַרְשׁוּ, וְחָמָא עֲלֵמָא דְחָשִׁיף וְאֶפִּיל וְאֶסְתַּתֵּם נְהוּרִיָּה וְרֵאָה שְׁהַעוֹלָם נַחֲשׁוּךְ
 וְנֹאפֵל וְנִסְתָּם אֹרֵךְ הַשֶּׁמֶשׁ, אָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה אִמְרוּ לוֹ לְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בְּנוֹ, תָּא וְנַחְזִי מַה בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא לְמַעַבְד בְּעֲלָמָא
 בָּא וְנִרְאָה מַה רּוּצָה הַקַּב"ה לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם, אֲזִלוּ וְאִשְׁכְּחוּ חַד מְלָאכָא
 דְּדַמִּי לְטוּרָא רַבְרָבָא הִלְכוּ וּמִצְאוּ מֵלָאךְ אַחַד שְׁהִיָּה דוּמָה לְהַר גְּבוּהָ,
 וְאִפִּיק תְּלַתִּין שְׁלֵהוּבִין דְּנוּרָא אַחַת יֵצֵא רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחוּץ מִבֵּית מְפִיּוּ.

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵל הַמְּלָאךְ, מַה אַתְּ בְּעִי לְמַיְעַבְד מַה
 אַתָּה רּוּצָה לַעֲשׂוֹת, אָמַר לִיה הַמְּלָאךְ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּעֵינָא לְמַחְרַבִּיָּה
 לְעֲלָמָא אֲנִי רּוּצָה לְהַחְרִיב אֵת הָעוֹלָם, בְּגִין דְּלֹא שְׂכִיחִי תְּלַתִּין זְפָאִין
 בְּדָרָא לְפִי שְׁלֹא נִמְצְאִים שְׁלִשִׁים צְדִיקִים בְּדוֹר כְּמוֹ אַבְרָהָם, דְּהִכִּי גָזַר קְדָשָׁא
 בְּרִיָּךְ הוּא עַל אַבְרָהָם כִּי כֹךְ גָזַר הַקַּב"ה עַל אַבְרָהָם, וְאַבְרָהָם הָיָו יְהִיָּה

יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיָּא תְּלִיתִין, אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמָטוּ מִינְךָ זִיל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִימָא לִיה, בַּר יוֹחָאִי שְׁכִיחַ בְּעֵלְמָא.

אֲזַל הָהוּא מְלֹאכָא קָמִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לִיה, מְאָרְיָה דְּעֵלְמָא גְּלִי קָמָךְ מַה דְּאָמַר לִי בַּר יוֹחָאִי, אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זִיל אַחְרָבִיָּה לְעֵלְמָא, וְלֹא תִשְׁגַּח בֵּיה בְּבַר יוֹחָאִי.

כַּד אָתָּא, חֲזִינְיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְמֹלֹאכָא, אָמַר לִיה, אִי לֹא תִיזִיל, גְּזַרְנָא עֲלֶיךָ דְּלֹא תִיעוּל לְשִׁמְיָא, וְתַהוּי בְּאַתְרַּ דְּעוֹזָא וְעוֹזָא ל, וְכַד תִּיעוּל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִימָא לִיה, אִי לִית תְּלִיתִין

מתוק מדבש

יְהִיָּה, יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיָּא תְּלִיתִין כְּלוּמַר שִׁיחִיו שְׁלִשִׁים צְדִיקִים כְּאִבְרָהִם, וּבְדוּר הוּא אֵין שְׁלִשִׁים צְדִיקִים כְּאִלוּ, אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהַמְלֹאךְ, בְּמָטוּ מִינְךָ זִיל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִבְקַשׁ אוֹתְךָ לְךָ אֵל הַקְּב"ה, וְאִימָא לִיה בַּר יוֹחָאִי שְׁכִיחַ בְּעֵלְמָא וְאִמּוֹר לוּ בַר יוֹחָאִי נִמְצָא בְּעוֹלָם, שִׁישׁ בְּכַחוּ לְבַטַּל אֵת הַגּוֹזֵרָה.

אֲזַל הָהוּא מְלֹאכָא קָמִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵלֵךְ אוֹתוֹ הַמְלֹאךְ לְפָנֵי הַקְּב"ה, אָמַר לִיה, מְאָרְיָה דְּעֵלְמָא גְּלִי קָמָךְ מַה דְּאָמַר לִי בַּר יוֹחָאִי רְבוּן הָעוֹלָם גְּלוּי לְפָנֶיךָ מַה שְׁאִמַּר לִי בַר יוֹחָאִי, אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵל הַמְלֹאךְ, זִיל אַחְרָבִיָּה לְעֵלְמָא וְלֹא תִשְׁגַּח בֵּיה

בְּבַר יוֹחָאִי לְךָ וְתַחֲרִיב אֵת הָעוֹלָם וְלֹא תִשְׁגִּיחַ בְּבַר יוֹחָאִי. כַּד אָתָּא חֲזִינְיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְמֹלֹאכָא כְּשֶׁבֵא הַמְלֹאךְ רָאָה אוֹתוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהַמְלֹאךְ, אִי לֹא תִיזִיל אִם לֹא תֵלֵךְ לְהַקְּב"ה בְּשִׁלְיַחוֹתֵי, אוּ גְּזַרְנָא עֲלֶיךָ דְּלֹא תִיעוּל לְשִׁמְיָא אִגּוּזוֹר עֲלֶיךָ שְׁלֹא תַעֲלֶה עוֹד לְשָׁמַיִם, וְתַהוּי בְּאַתְרַּ דְּעוֹזָא וְעוֹזָא ל וְתַהוּי נִדַּח בְּמָקוֹם שְׁנִמְצָאִים עוֹזָא וְעוֹזָא ל שֶׁהִפִּיל אוֹתָם הַקְּב"ה מִשְׁמַיִם לְאַרְצָא, וְהֵם קְשׁוּרִים בְּשִׁלְשָׁלוֹת בְּהַרִי חֶשֶׁךְ, וְכַד תִּיעוּל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכִשְׁתַּכְּנֶס לְפָנֵי הַקְּב"ה, אִימָא לִיה אִמּוֹר לוּ בְּשָׁמַי, אִי לִית תְּלִיתִין וְכִי אֵין בְּעֵלְמָא אִם אֵין שְׁלִשִׁים צְדִיקִים בְּעוֹלָם,

זכאין בעלמא, ליהוון עשרין, דהכי פתיב לא אעשה בעבור
העשרים, ואי לית עשרין, להו עשרה, דאחר כף פתיב, לא
אשחית בעבור העשרה, ואי לית עשרה, ליהוון תרין, דאינון
אנא וברי, דהכי פתיב (עין דגלים יט טו) על פי שנים עדים יקום
דבר, ואין דבר אלא עולם, דכתיב (מסילס לג ו) בדבר יהו"ה שמים
נעשו. ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא, דכתיב (משלי י כה)
וצדיק יסוד עולם.

בה שעתא נפק קלא מן שמיא ואמר, זכאה חולקף רבי שמעון,
דקדשא בריה הוא גזר לעילא ואת מבטל לתתא, בודאי
עלף אתמר (מסילס קמס יט) רצון יראיו יעשה.

מתוק מדבש

ליהוון עשרין יהיו עשרים והם יגינו על הדור, דהכי פתיב כי כך כתוב בתורה לא אעשה בעבור העשרים, ואי לית עשרין להו עשרה ואם אין עשרים צדיקים יהיו עשרה להגן על הדור, דהכי פתיב כי כך כתוב אחר כך לא אשחית בעבור העשרה, ואי לית עשרה ליהוון תרין ואם אין עשרה יהיו שנים להגן על הדור, דאינון אנא וברי שהם אני ובני, דהכי פתיב כי כך כתוב על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם לפי שנברא בדבר ה' דכתיב בדבר יהו"ה שמים נעשו. ואי לית תרין הא אית חד ואם

אין שנים הרי יש אחד, ואנא הוא ואני הוא, שאני הצדיק יסוד עולם, ואני ראוי להגן על כל הדור, דכתיב וצדיק יסוד עולם הצדיק הוא מייסד ומקיים את העולם. וסיים ואמר בה שעתא נפק קלא מן שמיא ואמר באותה שעה יצא קול מן השמים ואמר, זכאה חולקף רבי שמעון אשרי חלקך רבי שמעון, דקדשא בריה הוא גזר לעילא ואת מבטל לתתא שהקב"ה גזר למעלה ואתה מבטל למטה, בודאי עלף אתמר ודאי עליך נאמר רצון יראיו יעשה כי הקב"ה עושה רצונך.

הלובש טלית ותפילין מתחבר עם ד' מלאכים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ אֲקָדִים בְּצַפְרָא, וְאַנְחַ תְּפִלִּין בְּרִישִׁיהָ, וְתַפִּילִין בְּרִישִׁמָא קְדִישָׁא בְּדְרוּעִיהָ, וְאַתְעֻטֵּף בְּעֵיטוּפָא דְּמַצְוָה, וְאַתִּי לְנַפְקָא מִתְרַעָא דְּבֵיתִיהָ, אַרְבַּע מְלָאכִין קְדִישִׁין מְזַדְּוֹגִין עִמִּיהָ, (דף נב ע"א) וְנַפְקִי עִמִּיהָ מִן תְּרַעָא דְּבֵיתִיהָ, וְאוֹזְפִי לִיהָ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּמְכַרְיִזוּ קַמִּיהָ הָבוּ

מתוק מדבש

מאמר "הלובש טלית ותפילין מתחבר עם ד' מלאכים" יתבאר בו ענין הקדושה הנשגבה השורה על בר ישראל הלבוש בטלית ותפילין עד שמלאכי עליון מכריזין עליו להזהר בכבוד יקרו של בן המלך הקדוש (מקור המאמר זהו מדש פרשת תרומה דף נא ע"ב-ג ע"א, וציטוטינו כן נ עמ' כסא-כסז)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ אֲקָדִים בְּצַפְרָא בשעה שאדם מקדים לקום בבקר, וְאַנְחַ תְּפִלִּין בְּרִישִׁיהָ ומניח תפילין בראשו, וְתַפִּילִין בְּרִישִׁמָא קְדִישָׁא בְּדְרוּעִיהָ ותפילין ברושם קדוש בורעו (כעין מה שכתוב והיה לאות על ידך). וְאַתְעֻטֵּף בְּעֵיטוּפָא דְּמַצְוָה ומקודם מתעטף בעטוף של מצות ציצית (נקט כאן לפי חשיבות המצות, ולא לפי סדר הנחתן). וְאַתִּי לְנַפְקָא מִתְרַעָא דְּבֵיתִיהָ ובא לצאת מפתח ביתו, או אַרְבַּע מְלָאכִין קְדִישִׁין מְזַדְּוֹגִין עִמִּיהָ ד' מלאכים קדושים מתחברים

עמו, והם ד' מלאכי ארגמ"ן (כמנואל זהר פ' נא דף מא סוע"ג, ועיי"ש בפירוטנו), שהם כנגד ד' מצות, תפילין של ראש ושל יד וציצית ומזוזה, (דף נב ע"א) וְנַפְקִי עִמִּיהָ מִן תְּרַעָא דְּבֵיתִיהָ ויוצאים עמו מפתח ביתו, וְאוֹזְפִי לִיהָ לְבִי כְּנִישְׁתָּא ומלוים אותו לבית הכנסת, ר"ל מלוים אותו לשמרו עד שנכנס לבית הכנסת ונמצא שם באויר השכינה השורה שם, וּמְכַרְיִזוּ קַמִּיהָ ומכריזים לפניו, טעם הכרוז כדי שלא יפגעו בו החיצונים שהאויר מלא מהם, הָבוּ יְקָרָא לְדִיוֹקְנָא דְּמְלָכָא קְדִישָׁא תנו כבוד לדיוקן המלך הקדוש שיש

ספר מאמרי הרשב"י הוזהר לא

יְקַרְא לְדִיוקְנָא דְמִלְכָא קְדִישָׁא, הָבוּ יְקַרְא לְבְרִיהַ דְמִלְכָא,
לְפָרְצוּפָא יְקַרְא דְמִלְכָא, רוּחָא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלֵיהּ, אַכְרִיזוּ וְאָמְרוּ
(ישעיה מ"א) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

הלומד ומקיים את התורה זוכה להשמר ע"י השכינה
תו אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל בַּר נֶשׁ דְּזָכִי לְמִילָף אֲוֹרֵייתָא, וְנָטִיר
לָהּ לְהֵאֵי זֹאת, הֵאֵי זֹאת נְטִירַת לֵיהּ, וְגַזַּר עֲמִיהּ קִימָא עַל

מתוק מדבש

לו צלם אלהי"ם על פניו, הָבוּ יְקַרְא לְבְרִיהַ דְמִלְכָא תְנוּ כְבוֹד לְבָנוּ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, (ר"ל שְׁנַשְׁמָמוּ מִיַּחַד קִבְ"הּ וְשִׁמְנִיתָא), לְפָרְצוּפָא יְקַרְא דְמִלְכָא לְמִי
שֵׁישׁ לוֹ פְּרָצוּף יָקָר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, דְהֵינְנוּ שְׁשׂוּרָה עֲלֵינוּ הַשֵּׁם הַיְיָ עַל
יְדֵי קְדוּשַׁת הַתְּפִלִּין (כְּמוֹ שְׁכָתוּב וְרָאוּ וְגו' כִּי שֵׁם הַיְיָ נִקְרָא עֲלֵינוּ, וְאָמְרוּ
חֲזוּ"ל (נִמְסֵ' נִכְטָם דָּף ו' ע"ה), אֵלוֹ תְּפִלִּין שְׁבֵרָאשׁ), וְעוֹד רוּחָא קְדִישָׁא שְׂרִיא
עֲלֵיהּ שְׂרוּחַ הַקְדוֹשׁ שֶׁהוּא הָאֵרַת הַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עֲלֵינוּ, אַכְרִיזוּ וְאָמְרוּ
וְהוּא מְכַרִּיז וְאָמַר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ יְדֵי קְדוּשַׁת הַתְּפִלִּין כִּנְגַד הַתְּפִלִּין הַנִּקְרָאוֹת פָּאֵר.

מאמר "הלומד ומקיים את התורה זוכה להשמר ע"י השכינה" בו יבואר
רום מעלת העוסק בתורה על מנת לקיים מצותיה ששכרו רב מאד עד
שזוכה שהשכינה הקדושה שומרת אותו וכורתת עמו ברית חדשה שהתורה
והמצוה לא תמוש ממנו ומזרעו לעולם

(מקור המאמר מהר פרשת אחרי דף ס ע"ג-ס"ד ע"ה, ונציאונו כרך י"א עמ' נט-ס)

תו אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן עוֹד אָמַר רַבִּי שוֹמֵר אוֹתָהּ, אֵז הֵאֵי זֹאת נְטִירַת
שְׁמַעוֹן, כָּל בַּר נֶשׁ דְּזָכִי לְמִילָף לֵיהּ הַשְׁכִּינָה הַנִּקְרָאת זֹאת שׁוֹמֵרַת
אֲוֹרֵייתָא כָּל אָדָם שׁוֹכֵחַ לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה אוֹתוֹ, וְגַזַּר עֲמִיהּ קִימָא עַל קִימָא
הַקְדוּשָׁה, וְנָטִיר לָהּ (ס"ג הַרְמ"ק) וְהוּא דִּילֵיהּ וְכוּרַת עִמּוֹ בְרִית חֲדָשָׁה עַל

קַיִמָא דִּילִיָּה, דְּלֹא יִתְעַדֵּי מַגִּיָּה וּמִן בְּנוֹהֵי וּמִן בְּנֵי בְּנוֹהֵי
 לְעֵלְמִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה נט כא) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם
 וְגו'. [וכו']

וְהִשְׁתָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲקַק דִּיוֹקְנָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְעֵילָא,
 וְקַלִּיָּה לְעֵילָא לְעֵילָא סְלֵקָא, וּמִתְעַטְרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא,
 עַד דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְעַטְרָא בֵּיהּ בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין, וּמִשְׁתַּבַּח
 בֵּיהּ, עֲלִיָּה פְתִיב (ישעיה מט ג) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתְּהָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

מתוק מדבש

הברית שכבר כרת הקב"ה עם ישראל, של רבי שמעון למעלה, וְקַלִּיָּה לְעֵילָא
 דְּלֹא יִתְעַדֵּי מַגִּיָּה וּמִן בְּנוֹהֵי וּמִן בְּנֵי בְּנוֹהֵי וּמִן בְּנֵי בְּנוֹהֵי וּמִן בְּנֵי בְּנוֹהֵי
 בְּנֵי בְּנוֹהֵי לְעֵלְמִין שלא תסור ממנו למעלה למלכות [להשכינה] ולמעלה
 ומן בניו ומן בני בניו לעולם, הָדָא לְקוּב"ה, וּמִתְעַטְרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא
 הוּא דְכָתִיב זהו שכתוב וְאֲנִי זֹאת ומתעטר בכתר הקדוש, ר"ל שתורתו
 בְּרִיתִי אִתְּם אמר ה', רוחי אשר עליך נעשית מ"ן [השפעה מלמטה] למלכות
 ודברי אשר שמתני בפין, לא ימושו [להשכינה] שהיא כתר לעולם הבריאה,
 מפין ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר והיא מעלתו עַד דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 ה' מעתה ועד עולם. [וכו'] מִתְעַטְרָא בֵּיהּ בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין
 וְהִשְׁתָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲקַק דִּיוֹקְנָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן לְעֵילָא
 וְקַלִּיָּה לְעֵילָא לְעֵילָא סְלֵקָא, וּמִתְעַטְרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא
 עַד דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְעַטְרָא בֵּיהּ בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין, וּמִשְׁתַּבַּח
 בֵּיהּ, עֲלִיָּה פְתִיב עליו נאמר וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי
 אֶתְּהָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

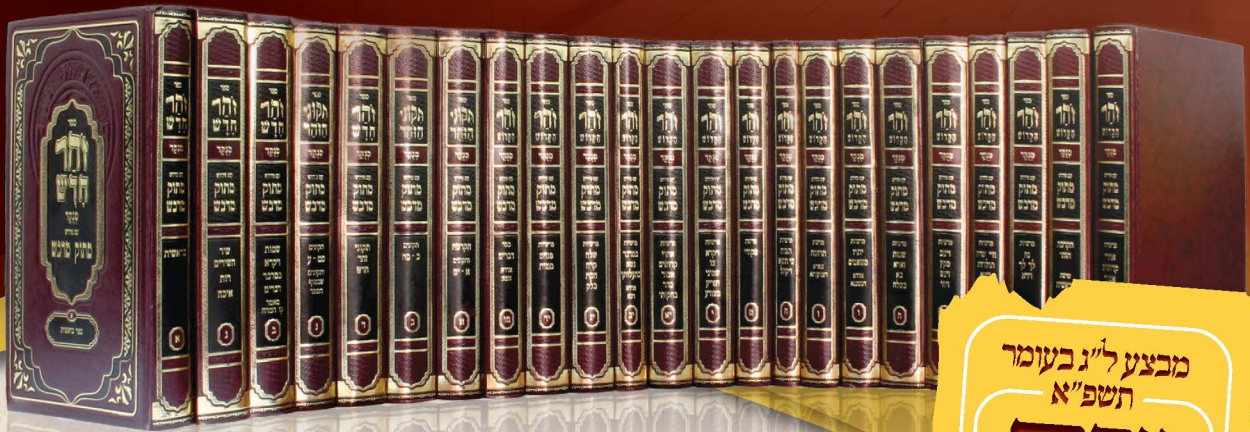
הכניסו את האור של רשב"י לבית!

הזוהר הקדוש עם פרוש מתוק מדבש

המתנה
האידיאלית
לחתן / להורים
/ לחברים

הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

ניתן להשיג בשלשה פורמטים: רגיל, קטן, ביס

פריסת תשלומים
נוחה במיוחד
⊕ משלוח חינם
עד הבית

עכשיו זה בהישג יד – התקשרו למוקד ההזמנות
1800-350-330

פירוש שווה לכל נפש – מבצע שווה לכל נפש
מבצע ל"ג בעומר